

Nieuws van de International Ergonomics Association (IEA) en de Federation of European Ergonomics Societies (FEES)

200016292

Jan Dul en Ernst Koningsveld

De Nederlandse Vereniging voor Ergonomie (NVvE) heeft in haar beleidplan het onderwerp 'Internationalisering' hoog op de agenda geplaatst. De NVvE is aangesloten bij de International Ergonomics Association (IEA), de koepel-organisatie van ergonomie-verenigingen, die zich bezig houdt met het wereldwijd bevorderen van de ergonomie. Ook is de NVvE een warm voorstander van de binnenkort op te richten Federation of European Ergonomics Societies (FEES) die als doel heeft om de ergonomie in Europa te bevorderen. In dit artikel doen wij verslag van de afgelopen jaarvergadering van de IEA-council, alsmede van de laatste ontwikkelingen ten aanzien van de oprichting van FEES.

IEA

De council-vergadering van de International Ergonomics Association (IEA) vond plaats van 31 augustus tot 1 september 2002 in Santiago de Chili. De reden van de keuze van deze plaats was om de ergonomie in Latijns Amerika en met name Chili te stimuleren. In aansluiting op de council-vergadering werd daarom een tweedaags symposium gehouden waarbij lezingen en workshops werden verzorgd door council-leden. De opkomst was boven verwachting:

rond 500 deelnemers uit Chili en andere Latijns-Amerikaanse landen bezochten het symposium. Het werd duidelijk dat ergonomie met veel enthousiasme in Chili en andere Latijns-Amerikaanse landen wordt opgepakt. Verschillende ergonomie-verenigingen streven daarbij naar regionale samenwerking via ULAERGO (Union Latino Americana de Ergonomia). Tijdens de council-vergadering is de Chileense ergonomie-vereniging lid geworden van de IEA, evenals de Iraanse ergonomie-vereniging. Het ledental van de IEA is daarmee op 40 gekomen.

Het hoofdpunt van discussie tijdens de council-vergadering was dit jaar het vraagstuk, dat steeds meer personen die geen lid zijn van de nationale/regionale ergonomie-vereniging, ergonomische activiteiten verrichten. Wel zijn deze personen vaak aangesloten bij verenigingen die zich richten op specifieke ergonomische thema's (bijvoorbeeld cognitieve ergonomie of mens-computer-interactie) of op een breder thema, waar ergonomie een onderdeel van is (bijvoorbeeld verenigingen op het gebied van werkgebonden klachten van het bewegingsapparaat). De discussie ging o.a. over de vraag of dergelijke verenigingen ook lid van de IEA zouden kunnen worden. Daarbij was een aandachtspunt of de holistische ergo-

Jan Dul en Ernst Koningsveld zijn council-members van de IEA namens de NVvE en zijn betrokken bij de oprichting van FEES. Jan Dul is werkzaam bij de Rotterdam School of Management/Faculteit der Bedrijfskunde, Erasmus Universiteit Rotterdam. Ernst Koningsveld werkt bij TNO Arbeid te Hoofddorp.

nomische benadering -en daarmee een belangrijk kenmerk van de identiteit van de ergonomie- in gevaar komt als er meer thematische verenigingen lid zouden worden. Verder was de vraag of andere verenigingen voldoende toegevoegde waarde zien in samenwerking met de IEA en of de thematische verenigingen evenveel zeggenschap zouden moeten hebben als de huidige IEA-leden.

Ook in Nederland speelt dit vraagstuk. Het heeft er onder meer toe geleid dat de NVvE tijdens de laatste ledenvergadering een strategische koers heeft uitgezet om de samenwerking met deze verenigingen wel degelijk te zoeken.

Het bestuur van de IEA wil de discussie over dit onderwerp starten aan de hand van een voorstel voor een ledenstructuurwijziging. Op dit moment kent de IEA drie soorten leden:

Federated members. Dit zijn regionale verenigingen die ergonomie als hun hoofddoelstelling hebben. Per regio kan slechts één vereniging federated member zijn.

Affiliated members. Dit zijn verenigingen die belangstelling hebben voor de ergonomie, maar geen federated member kunnen zijn omdat er al een andere vereniging in dezelfde regio federated member is.

Sustaining members. Dit zijn organisaties en individuen die ergonomie ondersteunen (veelal financieel). In de voorgestelde nieuwe ledenstructuur wordt het geografisch uitgangspunt verlaten. Alle verenigingen die de doelstellingen van de IEA ondersteunen (in het bijzonder ten aanzien van het bevorderen van de ergonomie) kunnen lid worden van de IEA. Het kan gaan om regionale ergonomie-verenigingen (zoals de huidige leden), om verenigingen voor specifieke ergonomische thema's of om verenigingen die gaan over thema's waar ergonomie een onderdeel van vormt. Voor Nederland zou dit bijvoorbeeld kunnen betekenen dat ook de Vereniging van Registerergonomen lid kan worden van de IEA, los van de vraag of dit wenselijk is of gewenst wordt.

Op basis van dit uitgangspunt is het voorstel van het IEA-bestuur om de volgende categorieën leden te onderscheiden:

Federated members. Verenigingen die ergonomie als hun hoofddoelstelling hebben. Per regio kunnen meerdere verenigingen federated member zijn.

Affiliated members. Non-profit-organisaties die ergonomie ondersteunen, netwerken van IEA-federated societies (zoals FEES), individuen.

Sustaining members. Organisaties en individuen die ergonomie ondersteunen.

Indien deze weg wordt ingeslagen zal ook de bestuursstructuur heroverwogen moeten worden. Het

aantal leden zou namelijk zo groot kunnen worden dat de besluitvorming door de council-vergadering, niet meer doenlijk is.

Na input van de huidige IEA-leden zal tijdens de volgende council-vergadering over dit onderwerp verder worden gepraat.

Een ander belangrijk onderwerp was het IEA initiatief om het begrip "ergonomisch ontworpen" inhoud te geven. Doel is te voorkomen dat het woord 'ergonomie' inhoudsloos en dus ten onrechte voor commerciële doeleinden wordt gebruikt. Er is een belangrijke aanzet gemaakt voor een certificering van 'Ergonomics Quality in Design'. Gekozen is om de ergonomische activiteiten die ten grondslag liggen aan een ontwerp niet op inhoud te toetsen, maar op proces. Hiermee wordt de filosofie en structuur gevolgd van de kwaliteitsborgingsystemen, zoals die in de ISO 9000 normen zijn vastgelegd. Dit uitgangspunt zal verder worden gevolgd. Een andere volgende stap is dat de IEA een systeem wil opzetten om organisaties te accrediteren om certificaten van "Ergonomics Quality in Design" uit te geven.

FEES

Op 30 september 2002 heeft in Zweden een belangrijke vergadering plaatsgevonden ter voorbereiding van de formele oprichting van FEES, die per 1 januari 2003 wordt voorzien.

In de afgelopen 3 jaar heeft een werkgroep onder leiding van Pieter Rookmaaker hard gewerkt om ergonomie-verenigingen uit verschillende Europese landen op één lijn te krijgen. FEES wordt gesteund door de ergonomie-verenigingen van Zweden, Finland, Noorwegen, Denemarken, IJsland, Italië, Duitsland, Engeland, Griekenland, Zwitserland, Ierland, Portugal, België, en Nederland. Spanje en Oostenrijk hebben nog geen beslissing genomen. De Franstalige ergonomie-vereniging SELF met leden uit o.a. Frankrijk en Canada heeft aarzelingen omdat men de voorkeur geeft aan een losse samenwerkingsvorm (netwerk) in plaats van een formele structuur. Ook verenigingen in Oost-Europese landen kunnen lid worden van FEES, maar gezien de moeilijke communicatie met deze verenigingen zijn de contacten nog niet uitgewerkt.

Het idee van Europese samenwerking op het gebied van de ergonomie stamt al uit 1995, maar pas sinds 2000 is er goede voortgang om dit ook te realiseren. De aanleiding om FEES op te richten was de toenevende invloed van de EU op ontwikkelingen in de lidstaten, waardoor ook de ergonomie zich meer centraal moet manifesteren om invloed te kunnen heb-

ben op Europese besluitvorming. In de loop van de jaren is de doelstelling verbreed, waarbij ook de interne communicatie tussen ergonomen in Europa een doelstelling van FEES is geworden.

Drie activiteiten worden op dit moment voorbereid: Een "Brussels Task Force" (BTF) gaat zich op initiatief van de Belgium Ergonomics Society bezig houden met de promotie van ergonomie in de EU. De groep staat onder leiding van Veerle Hermans, en gaat allereerst inventariseren bij de aangesloten verenigingen welke Europese connecties zij hebben. Bovendien wordt in kaart gebracht welke Europese instanties, beleidsterreinen en programma's aanknopingspunten geven voor het promoten van ergonomie en welke EU contactpersonen daarvoor benaderd moeten worden. Van de aangesloten verenigingen wordt verwacht dat zij hieraan een actieve bijdrage zullen leveren.

Verder worden op initiatief van de Finse ergonomievereniging voorbereidingen getroffen voor een "rotating FEES-workshop" die gehouden kan worden op nationale ergonomie-congressen en waarin een

inhoudelijk thema van gemeenschappelijk Europees belang wordt belicht.

De Noorse ergonomie-vereniging treft voorbereidingen voor een FEES-website. Het is de bedoeling dat in de eerste helft van 2003 de eerste versie van de website operationeel is.

De IEA staat positief tegenover regionale samenwerking. Om dit te ondersteunen heeft de IEA het instrument 'IEA-network' in het leven geroepen als een samenwerkingsverband tussen verenigingen die zijn aangesloten bij de IEA. De FEES heeft in haar reglement opgenomen dat FEES werkt 'under the umbrella' van de IEA.

Het bestuurlijk model van FEES vertoont grote gelijkenis met dat van de IEA. De huidige voorbereidingsgroep en vertegenwoordigers van de Europese ergonomie-verenigingen fungeren momenteel als een ad interim bestuur van FEES. De FEES zal bestuurd worden door een FEES- council bestaande uit vertegenwoordigers van de aangesloten verenigingen. Elke aangesloten vereniging heeft 1 stem, ongeacht de omvang van de vereniging. De dagelijkse leiding van de FEES is in handen van het dagelijks bestuur (Executive) dat bestaat uit een president, een secretary-general en een treasurer. Elk lid van de Executive wordt gekozen door de Council en heeft een zittingstermijn van 3 jaar, met een mogelijkheid van een tweede termijn. Tijdens het jubileumcongres van de Duitse ergonomie-vereniging in München van 7-9 mei 2003 zal FEES worden gepresenteerd en zal de verkiezing van de eerste Executive plaatsvinden.

(Advertentie)

Observe this!

NEW: The Observer 4.1
Get the details at www.noldus.com

As a researcher, you have to spend your resources as efficiently as possible. Saving time during the collection, analysis and presentation of observational data can mean a big help. And that's exactly what The Observer can do for you. Whether you are observing live or from video, The Observer offers you an easy and accurate tool for the study of activities, postures, movements or human-system interactions.

Noldus
Information Technology

Innovative tools for behavioral research

Noldus Information Technology bv
Wageningen, The Netherlands
Phone: +31-317-497677
E-mail: info@noldus.nl

Noldus Information Technology GmbH
Freiburg, Germany
Phone: +49-761-4701600
E-mail: info@noldus.de

Noldus Information Technology Inc.
Leesburg, VA, U.S.A.
Phone: +1-703-771-0440
Toll-free: 1-800-355-9541
E-mail: info@noldus.com

www.noldus.com

A A N K O N D I G I N G

De mens is de maat van alle dingen

Over mensgericht ontwerpen van producten en processen.

Oratie: Prof.dr.ir. J. Dul
Datum: 23 mei 2003
Aanvang: 16.00 uur precies
Plaats: Aula, Woudestein-complex (bij Brienenoordbrug), Erasmus Universiteit Rotterdam
Aanmelding: niet nodig, Voor plattegrond zie www.eur.nl/eur/maps/woudestein.html
Informatie: c.meesters@fbk.eur.nl